

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

VII. Practicæ adhuc speciales Resolutiones Confessarium ad munus rectè
obeundum instruentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

194. Confessarius commisit defectum in confessione; quia v. §. II. gr. pœnitentem ad restitutionem non obligavit: potest ne cum illo De sigillo loqui de supradicto defectu? Minimè sine ipsius expressa licentia, vti Fagundex asserit. Quid si pœnitens neget? Culpa confessionis. erroris à Confessario in pœnitentem transferetur. Quæ vera Fagund. esse iudico, et si huiusmodi error statim à finita confessione deprehenderetur.

195. Scio ex confessione aliquem esse dignitatis alicuius ac muneris indignum: possum ne, cum secreta sunt suffragia, meum denegare? Minimè; quia fugiendum quidquid illud Sacramentum potest reddere odiosum, ex Coninch doctrina. Quid Conin. si habet alios defectus, ætatis, scientiæ, &c. Teneor dare suffragium ei, quem aliàs indignum esse ex Confessione cognoui? Non teneris.

196. Confessor in loco ubi confessiones audit, asserit committi graue aliquod peccatum. v.g. Sodomia, &c. Violat ne Confessionis sigillum? Non violari affirmo cum Henriquez addenti, si coram infirmioribus & sine spiritali vtilitate hoc dicat, grauius peccare propter offendiculum: quia audientes facile possunt à confessione alienari. Henriq.

197. Manifestauit quis aut sine necessitate, aut necessariò complicis delictum in Confessione: potest ne Confessarius sine sigilli violatione complicis crimen aperire? Non posse Suarius docet; quia Suar. peccatum complicis est ita coniunctum cum peccato pœnitentis, vt vix vnum sine alio possit agnosci.

198. Confessarius cum pœnitentis licentia petendi consilij causa, aperit alteri Sacerdoti Theologo peccata in Confessione audita: quæro, num Theologus sigillum Confessionis frangat, si postea cum alijs de illis peccatis loquatur? Non peccat contra sigillum, sed contra naturale secretum; quia (vt ait Vasquez) non reuelat in Confessione audita. Vasq.

CAPVT VIII.

Practica adhuc speciales Resolutiones, Confessarium ad munus rectè obeundum instruentes.

199. **Q**uoniam modo Confessarius peccati grauitatem digno Confes- sarij præsuet? Cum contra legem delinquitur, consideret delincentem. pœnam impositam transgressori: si grauis, v. gr. mortis, ca pœnitentium, tentem.

triremium, flagellorum, &c. grauis transgressio; si leuis pena, v. gr. paruaë nummorum quantitatis, leue delictum. Ob graue proximi incommodum grauis culpa committitur Peccatum quod de se grauitur Dei, aut proximi charitati opponitur lethale quidem. Cum lex humana aliquid præcipit vti valde graue, & necessarium, obligat ad mortale, si materia & finis grauis sit, & verba legislatoris huiusmodi indicant obligationem, id quod ex pœnæ collige grauitate. Peccata Capitalia tunc esse mortalia dignoscet, quando aut Decalogi, aut Ecclesiæ aliquod præceptum grauitur læditur. Ita *Azor.*

Azor.
& alij.

Sanctius, Suarius, Reginaldus, & alij.
200. *Quonammodo se in principio Confessionis geret?* Cognoscat, num subditus sit iure ordinario, aut priuilegio. Num præmissis sufficienti examine accedat; Num sit excommunicatus? An aliquod peccatum ob verecundiam tacuerit? An poenitentiam sacramentalem impleuerit? statum denique poenitentis recognoscat, vt officij vel muneris speciales discuriat obligationes.

201. *Quid in ipsa Confessione?* Ex officio quidem haud tenetur interrogare. Attamen cum probabiliter ex circumstantiis agnoscat aliquod peccatum præteriti lethale, interrogare necesse est. Peccatorum numerum, & circumstantias faciat aperiri, si grauia crimina, & speciem mutantibus circumstantiis. Si certum numerum adæquare non possit poenitens ad singulos menses, hebdomadas, aut dies descendat. Prius audiat poenitentis meditatam conscientiaë relationem, mox ad interrogationes necessarias procedat, post totam quidem Confessionem, modò periculo obliuionis non exponatur. Periculum nimiaë disquisitionis fugiat, præcipue cum foeminas, moniales, pueros in materia luxurie audit. Apud mercatores nimium acutè fraudum materias non euoluat, ne medicina sit ægritudinis occasio. Haud sunt ab omnibus omnia interroganda. Non indicet se per transfennam huic muneri incumbere, sed sedeat ac si nullum aliud negotium instaret. Non se ostendat aut impatientem, aut iratum, aut ob grauia, vel enormia crimina scandali vulnere affectum; ne poenitens confusioi cedens aliquod crimen audeat obuelare. Curet, ne complices sine necessitate nominatim assignentur ne se poenitens ultra malitiam damnet; ne dubium pro certo referatur aut certum pro dubio. Attendat, num veniale sit ob cõsentius imperfectionem, aut attentionis defectum aliquod crimen; an annexa habeat censuram; an sit restitutionis obligatio. Si error in Confessione Confessionarij culpa commissus est

non moneat pœnitentem cum scandali periculo; si autem facile possit, corrigat cum pœnitentis licentia sub eodem sigillo. Ita *Serarius, Reginaldus, Fillucius, Laymanus, Azorius, Suar. Palau, & alij.*

202. *Quoniam modo sese Confessarius gerere debeat circa pœnitentes varijs criminum speciebus pressos, vel diuersimodè illigatos, percurramus: Quis necessariam Christiana doctrinam non callet agrotis cognitionem.* Haud cum ideo sine absolutione dimittat. Sufficit cognoscere pœnitentem hoc aut illud non esse fidei contrarium, Deumque ac Ecclesiam hoc aut illud præcipere, licet non suo ordine cognoscat. Quod si hoc etiam ignoret, præcipua eum mytheria doceat, suadens accuratius studium. Sic *Sanchez & Toletus* adiiciens adeo pœnitentem benigniter esse excipiendum, vt non renuat redire.

Suar. & alij. §. 2. Varijs agrotis adhibeat medici- nam.

203. *Quis varijs negotijs implicatur.* Attendat Confessor pœnitentis munia, contractus; vt cognoscat num aliqua sit aut elapsi criminis, aut futura *instantia* restitutionis obligatio. Sic *Reginaldus*.

Sanch. Tolet. Regin.

204. *Quis se de venialibus quasi de mortalibus accusat.* Illum a conscientia errore liberet, post commissam ob erroneam conscientiam crimina eum profiteri faciet. Ex eodem *Doctore.*

Regin.

205. *Scrupulis quis irretitur.* Si Dei timore illi donentur quocumque examine præmissis admittat, curetque vt tempus in conscientia discussione impensum in contritione impendatur. Adhuc *Reginaldus.*

Regin.

206. *Tenetur pœnitens seu facultates, seu famam restituere.* Aperiat ei obligationem, procurans vt quamprimum impleatur, præcipuè cum post aliquam confessionem nondum proximo est satisfactum.

207. *Aliquod verum pœnitentis commutandum est.* Aduertat sub confessionis sine quamnam futura sit utilior operum commutatio iuxta sacerdotis aut pœnitentis facultatem.

208. *Accedit artifex.* Cognoscat num maneris, aut officij obligationes sciat: si ignorat, aperiat, suadeatque, quamprimum fieri certiore. *Sanchez* sic.

Sanch.

209. *Dubitat quis, an tenetur aliquam legem implere.* Non absoluat, donec diligentia adhibita cognoscatur, nam lex obliget. Quod si post diligentiam veritas non apparuerit, absoluat eum quasi inuincibili ignorantia pressum. Si autem certo constet legem obligare, & pœnitens nolit obedire, absolvendus non est, affirmante *Sancto.*

Sanct.

210. *Publicus peccator confessurus adstat.* Non repellat, sed benigniter exceptum curet ad contritionem allicere, *Reginaldo* authore.

Regin.

211. *Mutus à natiuitate accedit.* Curet aliquod saltem peccatum deseruentibus signis, aut nutibus corporis ad materiam Sacramenti exponi, & absoluat. *Quid si nullum peccatum declarare valeat?* Signo doloris præmissio est absolvens sub conditione capacitatis in articulo mortis, & quando Confessionis præceptum obligat. Vti equidem mutus potest interprete, qui signa, ac nutus disertius calleret. Ita

Tolet.

Toletus.

212. *Aliena lingua pœnitens confessurus adstat.* Si callens propriam eius linguam inuenitur, ad illam remittatur, aut, si vult pœnitens ipse, interpres aduocetur. In mortis articulo sufficit doloris signa proferre, aut signis aliquod crimen aperire. Quod si valens, non expectetur per longi temporis interuallum illius linguæ peritus Confessor, potest aliquod aperiens peccatum absolui, & non alio tempore; quia præceptum integræ confessionis strictius planè quàm expiationis annuæ obligatio. *Quid si Sacerdos plures culpas licet non omnes percipiat?* Potest absolui, vti annuæ Confessionis, &

Regin.

Communions præceptum impleatur. *Reginaldus* & alij.

213. *Affirmat qui se nunquam peccatorum mortalium numerum explicasse.* Si rusticus, non semper credendus. Si consultò, seu mala fide non prætermisit, haud eum cogat confessionum peccata repetere, sed cum adhibito auxilio, ad numeranda peccata alliciat. Sic *Reginaldus*, & *Azorius*.

Azor.

214. *Adstat qui operuit peccatum mortale in Confessione.* Si verecundia, aut ignorantia grauius culpabilis fuit, iteranda confessiones. Si postquam culpabiliter tacuit, bona fide dehinc confessus sæpè fuerit, solummodò confessionem, aut confessiones illas, quas mala fide gessit, debet iterare, *Suario* doctore.

Suar.

215. *Item quis aut odio, aut iniustitia persequitur.* Si iniuste agit licet odio instigante, non absoluitur nisi proponat ius sequi sine affectu vindictæ. Si autem iniuste minimè absolvens, nisi aut dimittat, aut dimittere firmiter proponat.

Suar.

Suaris & *Reginaldus*.

Regin.

216. *Vititur quis æquiuocatione iuramenti, ita ut audiens ignoret, quando nam verum, seu falsum affirmat.* Contra humanum commercium delinquit. Quod si iusta causa non adsit, non licet huiusmodi vti æquiuocationibus, ideo pœnitens inculpandus, vti *Sanchez* affirmat.

Sanch.

217. *Quis sine titulo Ordines suscipit.* Absoluatur à peccatis & immittatur ad eum, qui potest à suspensione absolvere. *Quid si Episcopus agnouit illum sine titulo ab sacrum Ordinem accedere?* Suspensionem Clericus non incurret, Episcopus autem tenebitur de eius sustentatione prouidere. Ita Suarius.

Suar.

218. *Accedit Clericus, qui in sacris constitutus, aut Beneficio fungens, nec tonsuram, nec Clericalem vestem gestat.* Se gerat Confessarius, si propositum non mutat pœnitens, tanquam cum eo, qui peccandi occasione haud vult nuncium remittere. Sic Reginaldus.

Regin.

219. *Quid si Clericus, aut Beneficio fruens Officium Canonicum non persoluat, nec emendationem promittat?* Minimè est absolutionis beneficio donandus, Reginaldo auctore.

Regin.

220. *Inualidè quis nupsit, aut consensus defectu, aut aliquo impedimento intercedente.* Curet dispensationem de impedimento obtineri, aut consensum prudenter eliciat, ex noua contrahentium vnione.

221. *Sacramentum confessionis in ea, qua secundis nuptiis operam dedit putans coniugem obisse, sine iudicijs, aut testimonio sufficienti.* Debet absolutionem abnegare, si nolit à peccato recedere. Sanchez iudicium sufficiens obitus esse ait, si maritus erat prolixæ ætatis, & post discessum plures anni elapsi sunt; vel scit se bello commisisse, à quo non redit.

Sanch.

222. *Coniux affirmat fore, ut non consequatur salutem æternam, si à coniuge non separatur.* Si admonitiones salutares non sufficiant, & diuortium Sacerdos iudicat medicinam, absoluat pœnitentem. Sic Reginaldus.

Regin.

223. *Quammodo se geret cum libidinis mediatore?* Sunt actiones intrinsecè malæ, v. gr. auxilium præstare, vt amasi fæminæ quam consequi curat, interficiantur: & actiones indifferentes, v. gr. comitari, vel tueri eum, qui peccatum commissurus accedit. Epistolas amatorias manifestè turpes deferre, malum est intrinsecè, epistolas, quibus aduocatur amasia, indifferentes sunt; quia potest in alterum finem vocari. Igitur eis qui serui non sunt, siue famuli, vnum non licet, quia intrinsecè malum; alterum, quia valde graui crimini propinquum est. Familiæ autem actiones indifferentes licitæ erunt, quando sine graui incommodo non possunt mutare domicilium, & inibi perseverantes graue damnum timent, præcipuè si dominus vehementer ab ira corripitur soleret. Indicabo quænam actiones communiter à famulis

E E c allumpcæ

assumptæ indifferentes sint. Parare equum quo profecturus dominus ad amasiæ domum : eum inibi commorantem foris custodire : amasiæ mensam apponere : cibos præparare : ad domum reducere : epistolas deferre de quarum turpitudine graui non moraliter constet, licet affectu sint exarata : dona referre, ac referre ostia, aut fenestram aperire, dominum amantem ostendere : auxilium domino præstare, vt ascendat : scalam tenere. Porro vt licitè famulus teneat scalam opus est, vt grauius solito damnum timeat ; quia ascensus per scalam in domum iniuria est domus domino iniusta. Sanchez lib. 1. c. 7. consulatur.

Sanch.

224. *Consuetudine quis grauius in aut iurandi mendaciter, aut voluntario polluenti. Si ægre ferat, haud ei absolutio differatur, præcipue cum non adest spes reuertionis ad confessarium. Attamen si inueterata sit consuetudo, & remissum propositum differat absolutionem prius pœnitente de non sufficienti dispositione conuicto. Ita*

Henric. Henriquez.

225. *Decimas quis multis ab hinc diebus debet Ecclesiæ. Tridentinum præcipit hominem huiusmodi non absolui donec debitum reddat, excommunicatione adhibita. Profecto si potens soluere, mox necessum est soluat, vt absolutionis beneficio fruatur. Si autem est impotens, in foro conscientia ab excommunicatione, & peccatis absoluentis cum cautione solutionis, quia constat eum non malitiosè decimas retinere. Quod si excommunicatione percussus non fuerit, sufficit, vt à peccatis absoluat cum proposito soluendi accedere, vt Auila affirmat. Nec quidem extra iuris casus expressos minimè ab eo est solutionis iuramentum extorquendum.*

Auila.

§. 3.
Occasio proxima delinquendi adest.

226. *In proxima quis est occasione peccandi? Proxima illam occasionem appello, quia circumstantiis spectatis raro quis à peccato assolet abstinere. Certè peccatum ipsum et huiusmodi occasione exurgens debet esse mortale ; occasio etiam particularis vsuræ, v.g. debet esse ; quia mercaturam facere non est occasio proxima, licet munere, seu officio quis abutatur. Præterea talis debet esse occasio, qua nunquam aut raro non delinquatur ; quia occasio proxima non est ea, qua raro delinquitur ; v.g. qui repentino affectu ter aut quater per vnus anni circulum cum famulante femina deliquit sine animo vltius delinquendi. Demum circumstantia spectanda sunt ; quia quod vni occasio est proxima peccandi, alteri non erit, v.g. iuueni feminae vna in domo societas in proxima*

nam occasionem cedit, quæ seni nullum minatur nocumen-
tum. Igitur occasio proxima est immoderatæ iuventuti cibis
calidis vesci, unde experimento edidicit se voluntaria pollu-
tione fœdari; aut Comœdiis interesse; quibz rariò sine graui
culpa recedit, &c.

227. *Quando nam tenebitur pœnitens ab occasione proxima
recedere, priusquam absolvatur?* Cum occasio proxima est vo-
luntaria, secus cum voluntaria non fuerit. v.g. quando filius-
familias sæpè cum famula, aut consanguinea deliquit, quam
ipse haud potest à domo deturbare. Sic *Suar.* Tali in casu
debet pœnitens vero dolore affici de præterito, cum propo-
sito in futurum, specialiter quidem proponendo minimè so-
lum cum sola mansurum: quod si casus tulerit solitudinem,
minimè peccaturum. Profectò quoties aliqua adest causa
notabilis, qua separatio fieri non potest, voluntaria occasio
non erit, & præmissa dispositione, & prudentia ad cautionem
futuram Confessoris adhibita absolui poterit. *Quid si affe-
ctus sit ingens, labilis pœnitens, exigua spes emendationis?* Ab-
solutio differatur; quod si non omnino emendatus rursus
accedat, si tamen Confessarius cognoscat affectum aliquan-
tulum frigescere, aliquamque abstinentiam adhibitam, &c.
sæpius potest eum absolueri. v. gr. si nupsit fœminæ, cui ad-
hærescit animo; aut fœmina nupsit viro qui eam custodit. Sic
Suar.

228. *Quid denique si amasia pœnitentis in domo commore-
tur?* Aliqui asserunt semel aut bis absolui posse, solo emenda-
tionis proposito præmissa. Alij affirmant prius è domo de-
turbandam, quam possit absolui. Ego autem cum *Regin.* *aldo &*
alii iudico non esse absoluendum ante eiectionem si domi
solo amasia titulo commoratur, & illico potest deturbare;
quia tali in casu occasio proxima voluntaria est. Verùm si fa-
mulandi fungitur ministerio semel ille absolvatur cum pro-
posito aliam famulam exquirendi quamprimum.

229. *Casu quis reservato illigatus est.* Casus reservatus est
ille (vti diximus) à quo solus ille absoluit, cui reservatus, aut
qui illius vices exerit. Sunt quidem casus reservati Ponti-
fici, Episcopo, Tribunali DD. Inquisitorum, ac Regularium
Prælati. Doctores quidem sex casus Episcopo communi ex
iure numerant. 1. Quando peccatum à iure publicam pœ-
nam habet assignatam. 2. Quando maiorem excommuni-
tionem habet annexam. 3. Quando irregularitatem. 4. Pec-
catum incendiarij. 5. Blasphemia publica. 6. Homicidium
voluntarium, ac mutilatio. Porro ex consuetudine octo

S. 4.
Casu re-
servato
pœnitens
illigatur.

in super sunt reseruatata crimina Episcopo. 1. Omne enorme publicum peccatum. 2. Filiorum aut casu, aut consilio occisio. 3. Quodcunque homicidium. 4. Falsum testimonium, aut instrumentum. 5. Periurium. 6. Incestus. 7. Monialium corruptio. 8. Bestiales. Profectò cum *Filliucio* & aliis affe-
 mo nullos ex iure communi Episcopo casus nec excommu-
 nicationem reseruatam esse, propriè loquendo. Fateor casus
 esse reseruatatos arbitrio Episcopi, varij quidem ob Direc-
 tum varietatem. Omnes quidem quicunque sint huiusmodi
 casus subiacent cuiuscunque Confessarij potestati beneficio
 Bullæ Cruciatæ. Præterea Regulares priuilegiorum suorum
 vi ab eisdem possunt absolueri, si ab Episcopo sint approbati.
 Certè Papa Clemens VIII. Regularium Prælati vndecim
 casus reseruari iussit, facultatem Capitulo generali, aut Pro-
 uinciali exhibens vti alios casus reseruari possent, quo Ordi-
 nis maiori vtilitati consulere.

Filliuc.

230. *Quando quis facultate potitur, vt à casibus Papa reseruatatis absoluat, potest ne etiam absolueri à confessoribus?*
 Cum *Tolet*o assero posse; quia censuræ cum ipsis peccatis
 annectuntur.

Tolet.

231. *Quodnam sacrilegium est Episcopo reseruatatum?* Illud
 tantum quo sacer locus furto, sanguine, aut semine huma-
 no violatur. Scio *Emanuel* *Saa* affirmare ex iure non re-
 seruatum esse sacrilegium, sed *ortilegium*, communi errore
Sacrilegium legente. Quid de publica *Blasphemia*? Solummo-
 do exteriori foro est Episcopo reseruatata, nisi ipse contrarium
 exponat. Sic *Saa*.

Saa.

Saa.

232. *Ordinarius itaque Confessor quonammodo se geret cum eo, qui reseruatato casu pergrauatur?* Si ipse non potest absolueri
 ad Prælatum remittat, aut ad delegatum extra mortis arti-
 culum, aut probabile vitæ discrimen.

233. *Si affirmet pœnitens se Superioris licentia frui?* Cre-
 dat, & absoluat. Quod si ex iusta causa subditus ad Præla-
 tum accedere nequeat adeat Confessarius illum, vicèsq;
 impetret, nullo præmissio verbo, vnde possit pœnitens Super-
 iori reuelari.

S. 5.

Absolutio 234. *Quonammodo Confessarius satisfactionem Sacra-
 mentali imponet?* Relege quæ Superius asseruimus. Haud
 ita pœnitentem aggrauet, vt causa sit omittendi. Pecca-
 ta carnis aciora flagellorum, ciliciorumque requirunt
 medicamina. Quod si implendæ non sint pœnitentiæ
 asperiores, sufficiant Indulgentiæ, Iubilæi, Communi-
 nis frequentia, eleemosynæ, orationes præcipuè quidem
 Virginis

*tioc. sa-
 tisfactio
 imper-
 tienda,
 in iun-
 genda.*

Virginis obsequium nouem Angeli salutationibus emissis, sub purissimæ Conceptionis memoria quotidie iuuenum probata est medicina.

235. Quomodo denique circa absolutionis Sacramentalis expeditionem se geret Confessarius? Si Confessarius ipse, aut excommunicatus aut suspensus, aut interdictus sit nominatim, prius à Censuris expediatur, quàm absoluat; aliàs peccabit mortaliter & iuris alias pœnas incurret. Nec quidem valida erit absolutio; quia priuatus est iurisdictione. Si autem pœnitens excommunicatione quacumque illigetur, prius à Censura, quàm à peccatis absoluator. Scio ex *Suarij* doctrina validum Sacramentum, licet absolutio à Censuris non præcedat. Quod si in mortis articulo non possit pœnitens prius à Censura, quàm à peccatis absolui, sufficit proferre Confessarium illa verba: *Absoluo te*, cum intentione absoluendi ab utroque vinculo. Rarò tamen tam vrgens aderit occasio, qua non possit adiici: *Ab omni excommunicatione*, Curet moribundo Bullæ indulgentiam applicari, suadetque secundam Bullam in indulgentiæ augmentum accipi. *Quænam verbis absolutio Sacramentalis proferenda?* Sufficiunt illa verba: *Absoluo te*, sed iuxta Ecclesiæ præscriptum illa dicenda: *Ego te absoluo à peccatis tuis*. Post Confessionem diuturni temporis præmittat: *Misereatur tui omnipotens Deus*, & dimissis peccatis tuis perducatur te in vitam æternam. Deinde sic formam expediat semper: *Domine noster Iesus Christus te absoluat*, & ego auctoritate ipse mihi licet indigno concessa absoluo te in primis ab omni vinculo excommunicationis (si sit Clericus addat, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & indiges. Deinde eadem auctoritate ego te absoluo à peccatis, in nomine Patris & Filij, & Spiritus sancti. Amen. Laudabiliter additur: *Passio Domini nostri Iesu Christi, & merita B. Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sit tibi in remissionem peccatorum, in augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ*. Videndi *Suarus, Azorius, Reginaldus, Henriques, & Laymannus*.

Suar.
& alij.